



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

De Ivstitia Et Ivre ceterisq[ue] Virtutibus Cardinalibus

Lessius, Leonardus

Antverpiæ, 1632

5 Cuius virtutis actus sit votum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72459](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72459)

tandæ vitæ factam, habuisse vim voti simplicis. Dupliciter enim habitus suscipiebatur. Primò, Animo experiendi; & tunc liberè poterat resilire. Secundò, Non animo experiendi, sed perpetuò manendi; & tunc censetur se tacitè obstringere saltem voto simplici. tale enim votum isti susceptioni habitus erat annexum: vnde non poterat redire ad sæculum, sed tenebatur regulariter vivere; ita tamen vt possèt transire ad regulam laxiorem, vt colligitur ex cap. Confulti. Postea tamen ille mos est abolicus, & Canones vtrisque vsque ad professionem liberum esse voluerunt, nisi votum expressum interuenisset; vt patet cap. Litteraturam. 3. de Voto. & cap. Qui post votum. 5. eodem, in 6. Habuisse id vim voti simplicis tantum, non autem professionis, vt plurimi DD. Canonum tenuere, docet egregiè Panor. in d. cap. Confulti. 22. de Regular. numer. 3. citans pro eadem sententia Cardinalem Zabarell.

Inconstan-
tia.

Ad Secundum Respondeo, Esse aliquam inconstantiam, si absque vlla causa, sola animi leuitate propositum mutet: sed hæc inconstantia non est nisi venialis. Si autem aliqua ratione nitaris, vt quia fentis incommoda, &c. non est propriè inconstantia, nec vllum peccatum: nemo enim tenetur persistere in bono, quantumuis illud magnum sit, ex solo proposito; sed vt teneatur, debet aliunde ad illud esse adstrictus; v.g. præcepto, promissione, contractu. vide infra libro 3. cap. 6. dub. 6.

23 Ad Tertium, Ex eodem illo cap. colligi potest, illud propositum in Nouitio non habere vim professionis; quia distinguitur à professione tacita & expressa; sic enim ait Pontifex: *Beneficium Nouitij intra annum probationis nõ esse alteri conferendum, nisi ipsi accedat assensus, aut cõset quod vitam voluerit absolute mutare, vel professionem expressam fecerit, vel scienter habitum receperit professorum.* Vnde dico cum Panormitano in e. Litteraturam, ibi agi de proposito, quod voto simplici firmatum est, vel cum susceptione habitus habet vim voti simplicis, vt dictum est. qui enim cum tali proposito habitum suscipit, cum tacito voto se obstringat, videtur beneficio renuntiare: & ita permittit Pontifex vt alteri conferatur.

24
Mutatio
boni pro-
positi.

Obiici etiam potest cap. 4. Qui bona. 17. qu. 1. vbi dicitur, *Qui bona agunt, si meliora agere deliberant, & post deliberata non faciunt; licet in bonis prioribus perseuerent, in conspectu tamen Dei ceciderunt ex deliberatione.*

Respondeo, Inde non sequi, propositum melioris boni habere vim voti, sed vt summum inducere aliquam obligationem, etsi non grauem: non enim qui tale propositum deserit, idcirco dicitur cadere coram oculis Dei, quod peccet mortiferè, nam etiam qui venialiter peccat, cadere dicitur, iuxta illud, *Septies in die cadit iustus: & iustus si ceciderit, non collidetur.* Addo etiam, dici cadere vel retrocadere (de quo ibi propriè agitur) qui perfectiora exercitia deserit, quamuis id sine peccato faciat, vnde ex illo loco non potest colligi in ea re commissum esse vel peccatum veniale. vide Gregorium Homilia 3. in Ezech. sub finem, vbi paulò aliter habetur quàm hic à Gratiano refertur, nec dicit Gregorius tales cadere absolute, sed cadere in deliberatione. Hic, inquit, ante iudicia humana stare videntur in opere, sed ante omnipotentis Dei oculos ceciderunt in deliberatione: nimirum quia

recesserunt animo à perfectioribus, quæ proposuerant: qui excessus absque peccato fieri potest, quando aliqua causa subest.

Ex dictis patet, cum multa in voto reperiantur, videlicet deliberatio, propositum boni operis, propositum vouendi, promissio, obligatio, solam promissionem esse votum; propositum & deliberationem esse quid præuium; obligationem, effectum.

Multa in
voto con-
sistunt.

DUBITATIO V.

Cuius virtutis actus sit votum.

D. Thomas art. 5.

Ratio dubitandi est, quia fiunt etiam vota Sanctis, quorum cultus non procedit à virtute religionis, sed dulia vel obleruantia. Deinde votum est promissio quædam: promissio autem vel est gratuita vel remuneratoria. promissio gratuita est actus liberalitatis, remuneratoria verò est actus gratitudinis.

25

Respondeo, & Dico Primò, Votum esse actum religionis, quando fit Deo. Probat, Quia non promittimus aliquid Deo, vt ipsi inde aliqua utilitas proueniat, sicut promittimus homini: sed vt ipsum honoremus, & vt nos ipsos reuerentiã Dei in bono firmemus, vtrumque autem ad religionis virtutem pertinet. Confir. Quia omnis laus, quæ est in actu vouendi, ex hisce duabus causis pendet: idè enim laudabile est vouere, quia laudabile est Deum honorare, & eius reuerentiã se in bono proposito firmare.

Est actus
religionis
ob duas
causas.

Sed obscurum est quomodo Deus voto honoratur, præsertim si id quod vouetur, non sit cultus aliquis, v.g. sacrificium, hymnus, &c. sed aliquid ad alias virtutes pertinens, vt paupertas, castitas, obedientia, ieiunium, & similia, quæ nullum cultum præ se ferunt.

Quo modo
Deus hono-
retur voto.

Respond. Honoratur Deus ipso actu vouendi, Primò, Quia vouens, suo facto significat, ipsum habere cognitionem & providentiam rerum humanarum. Secundò, Testatur ipsum esse ad quem in angustiis sit confugiendum, & qui solus possit opem ferre. Tertio, Quia vouens, illa ipsa re quam vouet, intendit illum honorare, & gratum obsequium exhibere: etsi enim illa res non sit naturã suã cultus aliquis, strictè accepto hoc nomine; eò quòd per se non significet diuinam excellentiam, & nostram subiectionem; tamen in cultum assumi à nobis potest: nam possumus eo animo facere, vt testem nostram seruitutem & diuinum principatum. Sic ieiunium etsi nullum cultum præ se ferat, tamen assumi potest ad honorandum Deum vel Sanctum aliquem, & ab omnibus gentibus in hunc finem usurpatur. Idem dicendum de paupertate, castitate, & obedientia: quidquid enim scitur esse gratum Numini, potest fieri ad eius honorem, & ad suam testandam seruitutem. nam etsi facere aliquid præcisè quia gratum alteri, potius sit benevolentia quam honoris: tamen si facis hoc totum vt sic declares tuum obsequium & affectum seruitutis erga alterum, est honor & cultus. Vnde olim virgines Vestales in honorem Vestæ seruabant virginitatem; idque ea mente factum, erat idololatria. Quarto, Quia vouens intendit se reuerentiã Dei in bono proposito confirmare. Inter ceteras enim causas idèo vouemus

Deo

Deo paupertatem, castitatem, & obedientiam perpetuam, ut memores cui promiserimus, eius reuerentiā non deflectamus à proposito. continere autem se in bono reuerentiā Dei, est religionis: eiusdem enim virtutis est, facere aliquid affectu honorandi alterius, vel solvendi promissi, & abstinere à contrario, timore inhonorandi vel promissi violandi. quare cum illud sit ex virtute religionis, etiam hoc ex eadem virtute procedit.

27 Dico Secundò, Etiam quando votum sit Sanctis, est actus religionis.

Dupliciter
vota San-
ctis sunt.

Vbi Nota, dupliciter intelligi posse vota fieri Sanctis, vel Prælati. Primò, Quia fiunt coram ipsis vel tamquam patronis, quibus cupimus ea cordi esse, ut gratiam ad exequenda promissa nobis impetrent. Sic intelligi potest formula illa multis Religionibus visitata, *Promitto Deo, B. Virgini, B. Augustino, vel B. Francisco paupertati, &c.* Hoc etiam modo est actus religionis, quia principaliter ad Deum dirigitur. quamvis qua parte etiam Sancti honorantur, possit esse actus observantiæ, seu dulciæ supernaturalis.

Secundò, Ut promissio ipsis facta cadat sub votum materialiter; ita ut voueamus Deo, nos præstituros quod Sanctis vel Prælati promissimus. Ita D. Thomas art. 5. ad 3. Sic intelligendum votum, quo Prælato vouemus obedientiam: per illud enim vouemus Deo nos id præstituros, quod Prælato promittimus. unde tale votum respectu Prælati non habet rationem voti, sed nudæ promissionis, quæ inducit erga illum obligationem fidelitatis; respectu autem Dei habet rationem voti. Simili modo accipiendum videtur votum, quo calicem vel statuum vouemus B. Virgini, B. Benedicto, vel alteri Sanctòrum: censetur enim vouere Deo (quem in Sanctis agnoscimus) nos præstituros quod ipsis promittimus. itaque respectu Dei est votum; respectu Sanctòrum promissio honoraria, pertinens ad cultum dulciæ. Sic cum quis vouet Deo, B. Virgini, B. Francisco, &c. paupertatem, castitatem, obedientiam; respectu Dei propriè est votum, respectu Sanctòrum potest esse honoraria promissio.

Possit addi tertius modus, ut dicantur fieri Sanctis, quia fiunt Deo in Sanctis: sed hic modus non differt à secundo.

28 Petes, Cuius potentiæ actus est votum?

Est opus
intellectus
præctici.

Respondeo, Esse actum intellectus præctici, ut rectè D. Thomas art. 1. quia est locutio quædam præctica, qua quis seipsum alteri obligat. sicut enim præceptum & oratio sunt locutiones quædam; quibus alterum obligamus, vel mouemus ad aliquid; ita votum est locutio quædam interna vel externa, qua nos ipsos obligamus alteri. Confir. Quia votum est promissio quædam: at qui promissio non est solum volitio se obligandi, aut iudicium, sed locutio præctica. cuius signum est, quòd quantumvis velit aliquis se obligare, & iudicet id expedire, non tamen obligetur quædam in his actibus sistit: sed oportet ut ulterius locutione quædam in alterum directa promittat. Hæc tamen locutio supponit voluntatem se obligandi, estque veluti instrumentum voluntatis, sine quo non potest sibi obligationem imponere; sicut nec alteri absque præcepto. Simili modo non potest alteri aliquid donare absque locutione, vel simili signo præctico.

DUBITATIO VI.

De diuisione votorum.

Multa reperuntur diuisiones voti apud Doctores.

Primò, Diuidunt in votum commune, & singulare. Ita Magister in 4. d. 38. D. Thomas, Durandus, Richardus, & alij, eadem distinctione.

Votum commune vocant actum illum, quo quis in Baptismo profiteretur se renuntiare satanæ, & adherere Christo: hic enim est omnibus communis; & quia est de rebus necessariis ad salutem, vocant etiam votum necessitatis. sed hic actus reuera non est propriè votum, ut iidem docent, & benè ostendit Caiet. art. 2. tum quia in verbis hominis baptizandi nulla continetur promissio; solum enim dicit, *abrenuntio, credo, volo*. tum quia alioquin omne peccatum Christiani esset facilegium, & duplicem malitiæ seu peccati speciem contineret; quòd est contra communem hominum sensum. Denique verum votum de talibus rebus ne in Sacramento quidem penitentiæ exigendum est; esset enim penitenti nouus laqueus; & causa grauioris lapsus absque necessitate. multò igitur minùs exigendum in Baptismo.

Vocatur tamen interdum à Patribus & Doctoribus *votum, sponso, promissio*; quia speciem promissionis habet. dum enim petitur à baptizando, *Abrenuntias satanæ, & omnibus operibus eius; & omnibus pompis eius?* respondet, *Abrenuntio*: vbi videtur promittere; verum quia non intendit sibi nouam obligationem imponere, sed solum declarat se acceptare eam, quæ iure diuino inest, non est propriè votum aut promissio. Sic dum rogamus penitentem an promittat emendationem, non exigimus votum, sed simplicem promissionis formam, (quæ non inducit nouum vinculum, saltem sub mortali obligans) ut eo modo firmius propositum concipiat, & meliùs declarat se acceptare, sibi que cordi fore obligationem, quæ antè inerat.

Votum singulare vocant, quòd quisque pro suo arbitratu de rebus non necessariis concipit: unde etiam dicitur votum voluntatis. quamuis reuera hoc genus voti etiam ad res præceptas pertinere possit, quatenus nostro arbitrio subsunt, ut dictum est.

Secundò, Diuiditur votum in *conditionale, & absolutum*. Differunt autem hæc vota tripliciter. Primò, quòd votum conditionale constet particulâ, vel æquipollente, quæ habet vim conditionis, sed temporis; & idem valet, quòd *quando*; ut cum quis ita vouet, *Voueo me relicturnum sæculum, si mater obierit*.

Secundò, Votum conditionale suspendit obligationem exequendi voti vsque ad euentum conditionis; quæ si non euenerit, penitus euanescit, parit tamen statim obligationem expectandi euentum conditionis, (sicut omnes alij contractus conditionales) à qua inuita parte non potes liberari. Votum absolutum non suspendit, sed statim omnem suam obligationem imponit: quamuis interdum executionem ipsam in diem certum vel incertum differat: ut, *Voueo me Religionem ingressurum, cum mater obierit*.

Z z

Tertio,

Sponso quia
fit in Ba-
ptismo, non
est verum
votum.

30
2. In condi-
tionale &
absolutum.
Discrimen
inter hæc
vota.